

Juryrapport Managementboek van het Jaar 2006

Het is een cliché om te zeggen dat de jury voor een schier onmogelijke taak heeft gestaan. Het is ook onjuist dit te zeggen; het zou de jury belangrijker maken dan zij is en licht wegnemen van de winnaar. Uiteindelijk is uit zes boeken een keuze gemaakt tussen twee boeken die in de ogen van de jury voor verkiezing tot Managementboek van het Jaar in aanmerking kwamen. De deliberatie over de keuze tussen die twee was zorgvuldig en uiterst spannend. De uiteindelijke beslissing is unaniem.

In dit juryrapport willen we aandacht geven aan de samenstelling van de jury, aan de procedure en de afwegingscriteria die in het proces van jurering geleidelijk ontwikkeld zijn.

Na een korte karakteristiek van alle genomineerde boeken volgt een loftuiting op de winnaar van dit jaar.

Na een eerste schifting uit het complete aanbod van Nederlandse managementboeken uitgekomen in 2005 (ruim 150), hebben de juryleden zich gebogen over zo'n zeventig boeken. Uit bespreking van deze boeken is een lijst van genomineerden samengesteld. Aanvankelijk kwam de jury op vier genomineerde boeken. Op aandringen van de organisatie is recht gedaan aan de traditie om zes boeken te nomineren. Uit een aantal boeken waaraan de jury twijfelde zijn twee boeken alsnog in de lijst van genomineerde boeken opgenomen. Duidelijk vanaf dat moment was dat vier uit de zes op voorhand kansrijk zouden zijn. Niettemin zijn alle zes zorgvuldig gelezen en uitgebreid besproken.

De jury bestond uit Jeroen Smit, de winnaar van vorig jaar en zelfstandig journalist (hier helaas niet aanwezig, aangezien zijn kennis van en commentaar op het Ahold dossier hedenavond in Nova gewenst is), uit Rudy Kor, organisatieadviseur van Twynstra Gudde, Pauline van der Meer Mohr, groepsdirecteur HR bij TNT, Twan van de Kerkhof, directeur van het European Leadership Platform, Dominique Haijtema, journalist van Management Team en ondergetekende, algemeen directeur van de Baak.

Zij zijn in gezamenlijkheid verantwoordelijk maar, naar ik vermoed, niet hoofdelijk aansprakelijk. Over de uitslag kan worden gecorrespondeerd, maar effect kan van een dergelijke gedachtewisseling niet worden verwacht. De jury is thans tot haar oordeel gekomen. Het is niet anders.

De criteria die de jury heeft gehanteerd waren persoonlijk. Telkens waren originaliteit, leesbaarheid en relevantie in het geding. Eén van de juryleden stelde als ultieme afweging de vraag: zou ik dit boek kopen van mijn eigen geld?

In willekeurige volgorde karakteriseer ik de zes genomineerde boeken.

Marika van Zanten (Mevrouw, mijne heren...) heeft een boek geschreven waarin zij een interviewbundel nog net wist te vermijden en feitelijk een lange reportage schreef met een essayistisch karakter. Het boek is daardoor origineel, helder geschreven en relevant. Het betoog roept nieuwe vragen op die een enkel jurylid de verzuchting deed slaken dat nu juist óók in het boek te willen vinden.

Thijs Homan (Organisatiedynamica) heeft in zijn indrukwekkende boek zicht gegeven in de dynamiek van organisatieverandering en daarmee complexiteitstheorie en chaostheorie relevant gemaakt voor organisatieverandering. Geen makkelijk boek, maar beslist origineel en uiterst relevant. Wellicht nog meer voor adviseurs dan voor

managers die vaak adviseurs zullen benutten als intermediair voor de theorie die Homan aandraagt.

Gijs ten Kate (De driehoeksprincipes van Stabiel leiderschap) buigt zich over stabiel leiderschap en loopt een actueel, maar beslist onmodieuze koers door verbinding te zoeken met het tijdloze in leiderschap. Zo stelt hij de wijze en eigenzinnige benadering van maarschalk Koetoezov uit Tolstoj's 'Oorlog en Vrede' ten voorbeeld voor leiderschap. Hoewel het boek naar het einde toe aan kracht lijkt te verliezen is, om in schaaktermen te blijven, de opening meesterlijk en overtuigend.

Edwin Kaats, Philip van Klaveren en Wilfred Opheij (Organiseren tussen organisaties) hebben een managementboek geschreven dat op het oog het meest traditionele is van de genomineerden. Hun perspectief: organiseren tussen organisaties maakt het boek bijzonder en uiterst relevant. Hoewel zij dit perspectief baseren op een gezaghebbend Amerikaans auteur, geven zij er op eigenzinnige wijze invulling aan. De verleiding om het thema als een traditioneel organisatievraagstuk te behandelen is voelbaar, doch weerstaan.

Marcel Metze (Anton Philips 1874-1951), is te jong om de éminence grise te worden genoemd van de managementjournalistiek, maar hij neemt deze positie feitelijk wel in. De biografie van Anton Philips bevestigt zijn positie en plaatst hem haast 'hors concours'. Het zal in de ogen van buitenstaanders niet in de eerste plaats gezien worden als een managementboek. Het is omvangrijk, well-researched en hier en daar nogal detaillistisch. Het is voor managers relevant omdat het zicht geeft op ondernemerschap, het familiebedrijf, de ontstaansgeschiedenis van multinationale ondernemingen en de dilemma's waarvoor een ondernemer gesteld wordt. Dat helden hun schaduwzijden hebben wordt eveneens duidelijk.

Jaap Peters en Judith Pouw (Intensieve menshouderij) hebben een tractaat geschreven, een vlammend en gedreven betoog dat de lezer niet ongemoeid laat. De overdrijving wordt niet geschuwd: hier wordt stelling genomen. De metafoor die de basis van het boek vormt is krachtig en het perspectief dat geopend wordt smaakt naar meer. Het boek is origineel, leesbaar en relevant en bovendien controversieel. Ook de jury kon zich niet onttrekken aan de controverse.

Winnaar Managementboek van het Jaar 2006

In de jury is lang gesproken over de uiteindelijke winnaar. De discussie centreerde zich op twee boeken. De conventie wil dat wij het tweede boek ongenoemd laten, ondanks het feit dat het lang in de afweging op één stond. De jury heeft uiteindelijk haar unanieme steun gegeven aan een boek dat een diep inzicht geeft in ondernemerschap door één persoon centraal te stellen. Het boek is niet in de eerste plaats een managementboek. Ware het korter geweest en minder uitputtend dan was de keuze sneller gemaakt.

De jury wil niet onvermeld laten dat de schrijver behalve in dit boek, ook in andere boeken zijn meesterschap heeft getoond.

Het Management van het Jaar 2006 is: Anton Philips 1874-1951.

Harry Starren